

BELEID ANTENNE INSTALLATIES ZENDAMATEURS

GEMEENTE ENSCHEDE, 2013

Inhoudsopgave

1. INLEIDING

1.1 Algemeen	3
1.2 Aanleiding voor deze beleidsregel	3

2. TECHNIEK

2.1 Algemeen	5
2.2 Frequenties	5
2.3 Hoogte en bereik van de antenne-installatie	6
2.4 Vormgeving van de antenne-installatie	7
2.5 Gebruik maken van elkaars antennes	7
2.6 Storingen	8
2.7 Gezondheidseffecten	8
2.8 Alternatieven	8

3. REGELGEVING EN BELEID

3.1 Algemeen	9
3.2 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)	9
3.3 Telecommunicatiewet	10
3.4 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht/Woningwet/ Besluit omgevingsrecht	10
3.5 Huidig beleid in Enschede	12
3.6 Hoe werkt het op dit moment in Enschede?	14

4. DE BELEIDSREGEL

4.1 Inleiding	15
4.2 De beleidsregels	15
4.3 Communicatie	19
4.4 Totstandkoming van deze beleidsregel	19
4.5 Gevolgen van de beleidsregel	20
4.6 Tenslotte	20
4.7 Evalueren	20

Bijlage 1. Uitwerking van de woonmilieukaart (driekleurenkaart)

Bijlage 2. Relevante begrippen

Bijlage 3. Nota samenvatting en beantwoording zienswijzen

1. INLEIDING

1.1 Algemeen

In Nederland zijn ongeveer 13.000 (radio)zendamateurs actief. Dit aantal wordt geleidelijk minder.

Radiozendamateurs maken vanuit persoonlijke belangstelling en zonder financieel oogmerk gebruik van frequentieruimte voor het opdoen van vaardigheden, het communiceren via de radio en het doen van technisch onderzoek.

Voor het zenden en ontvangen maken ze gebruik van antenne-installaties. Een antenne-installatie bestaat uit “een antenne, een antennedragers, de bedrading (en de in één of meer techniekkasten opgenomen apparatuur), met de daarbij horende bevestigingsconstructie” (definitie uit het Besluit omgevingsrecht). Afhankelijk van het doel waarvoor de antenne gebruikt wordt, kan de vorm van de antenne sterk uiteenlopen.

Soms worden de diensten van radiozendamateurs ook gebruikt voor noodcommunicatie.

In Enschede zijn ongeveer 170 zendamateurs geregistreerd (aan de hand van geregistreerde “call-signs”). In het landelijke antenneregister zijn in Enschede ca.90 antenne-installaties opgenomen. Dit betekent dat een groot aantal zendamateurs weliswaar een licentie bezit, maar daar geen gebruik van maakt (of zich niet heeft geregistreerd: registratie is verplicht sedert 1 januari 2010).

1.2 Aanleiding voor deze beleidsregel

Voor een deel van de antenne-installaties is een omgevingsvergunning nodig. In Enschede worden hiervoor 2 tot 3 aanvragen per jaar ingediend. Die aanvragen veroorzaken vaak veel commotie in de buurt. Het verlenen of weigeren van een vergunning leidt tot langdurig (juridisch) getouwtrek. Doordat vrijwel iedere aanvraag uiteindelijk leidt tot een gang naar de rechter kost dit de afdeling vergunningen jaarlijks honderden uren.

Het huidige beleid in Enschede wordt gevormd door de Welstandsnota, bestemmingsplannen en het ontheffingenbeleid (op grond van artikel 4, bijlage II van het Besluit omgevingsrecht).

De laatste tijd zijn enkele aanvragen voor het realiseren van een antenne-installatie geweigerd omdat de welstandscommissie een negatief advies uitbracht en/of omdat een ontheffing van het bestemmingsplan niet wenselijk bleek. Tegen het weigeren van deze omgevingsvergunningen is bezwaar en vervolgens beroep ingesteld door de betreffende zendamateurs. De zendamateurs doen daarbij een beroep op artikel 10 uit het Europees Verdrag voor Rechten van de Mens (recht op vrijheid van meningsuiting). Met een beroep op dit artikel kunnen gemeentelijke regels (bijv. bestemmingsplan en welstand) “buiten toepassing worden gelaten”. Slechts onder zwaarwegende omstandigheden mag het recht genoemd in artikel 10 worden beperkt, nl. “ter voorkoming van wanordelijkheden of ter bescherming van rechten van derden”.

Enschede heeft specifiek beleid voor zendantennes voor mobiele telefonie. Dat beleid is opgenomen in de notitie “randvoorwaarden bij plaatsing van zendinstallaties (2005)”. In deze notitie is echter niets geregeld over antennes van zendamateurs.

In het huidige ontheffingenbeleid (op grond van artikel 4, bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht) is opgenomen dat ontheffing van een bestemmingsplan voor een antenne-installatie van een zendamateur alleen verleend kan worden als de zendamateur beschikt over een Radio Amateur Station Licence en/of een bewijs van registratie in het frequentieregister van het Agentschap Telecom. Verder mag de antenne-installatie niet hoger zijn dan 15 meter.

Enschede heeft op dit moment nog geen beleid voor antenne-installaties voor zendamateurs waarbij voldoende rekening wordt gehouden met alle relevante belangen (o.a. het belang van de zendamateur op grond van artikel 10 EVRM en de belangen van omwonenden). Deze beleidsregel gaat hierin verandering brengen. Met deze beleidsregel ontstaat duidelijkheid over wanneer en waar in Enschede deze vergunningplichtige antenne-installaties zijn toegestaan. In deze beleidsregel is gezocht naar regels die tegemoetkomen aan de wensen van zendamateurs en die tegelijkertijd recht doen aan de belangen van omwonenden.

Deze beleidsregel scheidt duidelijkheid: duidelijkheid voor de zendamateur, duidelijkheid voor de omwonenden en duidelijkheid voor de vergunningverlener.

Elke nieuwe aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het plaatsen van een antenne-installatie voor zendamateurs die afwijkt van het bestemmingsplan zal aan deze beleidsregel worden getoetst.

In deze beleidsregel wordt achtereenvolgens ingegaan op:

1. inleiding en aanleiding voor de beleidsregel;
2. techniek;
3. regelgeving en beleid;
4. de beleidsregel (incl. toelichting).

In de bijlagen is de gebruikte woonmilieukaart toegevoegd en worden enkele relevante begrippen omschreven.

2. TECHNIEK

2.1 Algemeen

Zendamateurs houden zich bezig met het zenden en ontvangen van berichten uit de hele wereld. Zendamateurisme is een hobby waarbij geëxperimenteerd wordt met zenders, ontvangers en radiosignalen.

Radiosignalen zijn elektromagnetische golven die worden beïnvloed door de activiteit van de zon en door weersinvloeden. Onderzoeken en experimenten naar de voortplanting van radiogolven door de lucht maken een belangrijk onderdeel uit van het zendamateurisme. Elke zendamateur heeft zijn eigen specifieke aandachtsgebied. De ene zendamateur wil verbindingen maken over steeds grotere afstanden, de ander wil alleen zenders maken. Ook zijn er veel zendamateurs die alleen luisteren. In Nederland bestaan twee grote landelijke verenigingen voor zendamateurs: de VERON (Vereniging voor Experimenteel Radio Onderzoek in Nederland) en de VRZA (Vereniging van Radio Zendamateurs). Deze verenigingen behartigen de belangen van de zendamateurs en geven cursussen. Via de Stichting Radio-examen (waarin de VERON en de VRZA participeren) worden examens afgenomen die nodig zijn om zendamateur te kunnen worden.

Om zendamateur te worden moet namelijk een examen worden afgelegd, waaruit blijkt dat men de basiskennis van het zendamateurisme beheerst en op een verantwoorde manier met de apparatuur kan omgaan. Hiermee wordt bijvoorbeeld voorkomen dat iemand bij het uitzenden storing veroorzaakt. Als de zendamateur slaagt voor het examen moet hij/zij zich laten registreren bij het Agentschap Telecom. Het Agentschap Telecom ziet toe op het gebruik van de frequenties. Na registratie ontvangt de zendamateur een zendlicentie en een naam (identificatie of "call-sign" genoemd): deze naam is uniek en zorgt ervoor dat iedere zendamateur internationaal herkenbaar is. Sedert eind 2009 is een registratie van de locatie van de antenne-installatie verplicht: daarvoor moet iedere zendamateur de locatiecoördinaten van de antenne-installatie doorgeven aan het Agentschap Telecom. Het Nationaal Antennebureau verwerkt deze gegevens in haar landelijke database.

2.2 Frequenties

Verreweg de meeste zendamateurs (ca. 75%) maken gebruik van HF (frequenties van 3-30 MHz, golflengte tussen 10 en 100 meter), een aantal ook van VHF (frequenties van 30-300 MHz, golflengte tussen 1 en 10 meter) en soms nog hogere frequenties. Als vuistregel wordt vaak aangehouden dat voor voldoende bereik de antenneafmeting ongeveer de helft van de golflengte moet zijn: uit nieuw onderzoek blijkt dat vaak kan worden volstaan met een kleinere hoogte (zie 2.3). Het toepassen van de vuistregel betekent dat de antenneafmetingen tussen de 0,5 meter en de 50 meter liggen. Er zijn verschillende soorten, maten en merken van antenne-installaties beschikbaar.

Globaal bestaan de volgende mogelijkheden:

- het spannen van een draad van schoorsteen naar schoorsteen of schuur (bijvoorbeeld over de achtertuinen heen). Hiervoor kan medewerking van de bureaus noodzakelijk zijn. Voor deze draadantennes is geen vergunning nodig, tenzij hiervoor draagconstructies worden opgericht;
- antennes bevestigd aan de gevel of het dak. De vorm van de antenne kan uiteenlopen.

Antenne aan het dak

- vrijstaande antenne-installaties bijvoorbeeld in de tuin.

Deze laatste installaties kunnen “open” zijn in de vorm van een constructiemast of vakwerkmast met antenne, of “gesloten” als buismast, kokermast of spriet. Dit soort masten is vaak uitschuifbaar of kantelbaar. Dit maakt het aanbrengen van antennes gemakkelijker.

Vrijstaande antenne-installatie

2.3 Hoogte en bereik van de antenne-installatie

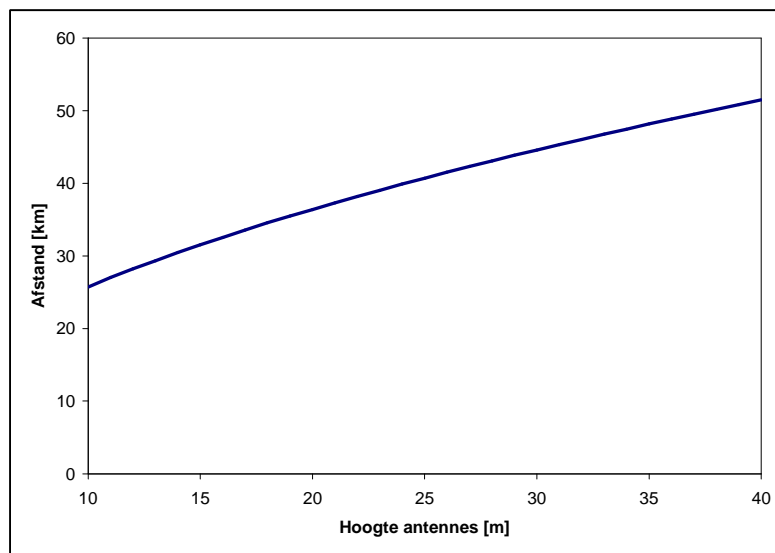
Hoe hoger de antenne-installatie des te groter het bereik.

De relatie tussen de hoogte van de antenne-installatie en het bereik is vooral van belang voor de hogere frequenties (30-300 MHz, golflengte tussen 1 en 10 meter: VHF en UHF): voor lagere frequenties (3-30 MHz, golflengte tussen 10 en 100 meter: HF) is deze relatie minder belangrijk. Een vuistregel was altijd dat voor een goed bereik de antenne minimaal een halve golflengte boven maaiveld moest uitsteken.

Het bereik wordt kleiner als de antenne-installatie zich bevindt in de buurt van obstakels (bijvoorbeeld gebouwen of bomen in blad). Voor een goed bereik moet de antenne-installatie hoger zijn dan deze obstakels. Dit geldt voor de frequenties in het HF- bereik, maar meer nog voor het VHF en het UHF- bereik. VHF en UHF-frequenties hebben een "zichtverbinding (tussen zender en ontvanger)" nodig. Antennes die 5 meter boven het dak uitsteken hebben over het algemeen een redelijk goed bereik (voor HF rond de wereld, voor VHF en UHF tot ca. 100 km). Bij hoge antennes moet rekening gehouden worden met belangen van omwonenden (zicht) en de invloed op het landschap.

Op basis van nieuw onderzoek blijkt dat een hoogte van 0,25 maal de golflengte tussen een antenne en een ander object voldoende is voor optimale ontvangst: ook het antennebureau geeft dit op haar site aan. Uit de meest recente onderzoeken is zelfs gebleken dat boven een gebouwde omgeving een theoretische hoogte van 0,22 maal de golflengte optimaal is, en boven grasland 0,19 maal de golflengte. Metingen hebben deze getallen bevestigd. Dit geldt voor zendantennes. Voor ontvangstantennes is de hoogte niet kritisch, met name omdat omgevingsruis hier de bepalende factor is. VHF en UHF-antennes hebben een zichtverbinding nodig. Hier geldt: hoe hoger (en hoe meer vrij zicht), des te groter het bereik.

In onderstaande figuur is het bereik van de antennes uitgezet tegen de hoogte ervan.

Uit deze grafiek valt af te lezen dat we met een antenne-installatie van 15 meter een afstand van 31,5 kilometer kunnen overbruggen. Een verhoging van de antenne-installaties naar bijvoorbeeld 18 meter levert slechts 3 kilometer meer bereik op.

2.4 Vormgeving van de antenne-installatie

De vorm van de antenne is van grote invloed op het bereik. Omdat er erg veel wordt geëxperimenteerd kunnen antennes qua vorm erg van elkaar verschillen. Experimenteren is één van de meest aantrekkelijke kanten van de hobby zendamateur.

2.5 Gebruik maken van elkaars antenne

Omdat VHF en UHF-frequenties een beperkt bereik hebben, wordt hier voor verbindingen over grote afstand gebruik gemaakt van zogenaamde “relay stations” die signalen ontvangen en doorzenden.

Bij andere frequenties komt het gebruikmaken van elkaars antennes (om signalen door te geven) minder vaak voor. Het is technisch wel mogelijk, maar het vergt meer organisatie en is daardoor lastig. Voor frequenties in het HF bereik zijn dergelijke “relay stations” niet bruikbaar, omdat “relay stations” hinder veroorzaken bij nabijgelegen zendamateurs.

2.6 Storingen

Elektronische apparatuur moet voldoen aan de eisen zoals gesteld in de EMC Richtlijn. De zendamateur zal ervoor zorgen dat de door hem/haar opgewekte elektromagnetische velden lager zijn dan die waartegen de elektronische apparatuur van de burens bestand is. Om storingen te voorkomen werken zendamateurs met lage vermogens. In geval van storingen kan het Agentschap Telecom worden ingeschakeld om de bron van de storing te lokaliseren en de storing te laten verhelpen. Omdat dit kosten met zich meebrengt zijn zendamateurs bereid om storingen te verhelpen en zullen ze altijd hun best doen om te voorkomen dat er zich stoortproblemen voordoen.

2.7 Gezondheidseffecten

Veel mensen maken zich zorgen over de effecten die antenne-installaties op de gezondheid kunnen hebben. De Nederlandse autoriteit op het gebied van straling door zendantennes is de Gezondheidsraad. In alle adviezen die van de Gezondheidsraad zijn verschenen, geeft zij aan dat gezondheidseffecten op korte termijn van antennes niet zijn aangetoond. Over klachten door langdurige blootstelling geeft de Gezondheidsraad aan, dat deze niet te verwachten zijn. Tot nu toe heeft wetenschappelijk onderzoek niet bevestigd dat blootstelling aan elektromagnetische velden gezondheidsklachten veroorzaakt. Wel zijn er beperkte aanwijzingen gevonden dat er een samenhang is tussen de veronderstelling blootgesteld te worden en de ervaren klachten. Wetenschappelijk onderzoek heeft nooit ondubbelzinnig en onomstotelijk bewezen dat antenne-installaties van zendamateurs schadelijk zijn voor de volksgezondheid. Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden heeft hierover een Kennisbericht opgesteld, met als doel de gezondheidsproblemen van elektrogevoeligen en de gevolgen daarvan te verduidelijken.

Meer informatie over dit onderwerp is te vinden op de website van het Kennisplatform Elektromagnetische Velden (www.kennisplatform.nl).

2.8 Alternatieven

De invloed van alternatieven (bijvoorbeeld internet en “social media”) op het aantal zendamateurs is zeer beperkt. Het gebruik van nieuwe media en de hobby (radio)zendamateur zijn twee niet te vergelijken zaken.

3. REGELGEVING EN BELEID

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wettelijke regels die invloed hebben op deze beleidsregel.

Voor deze beleidsregel moet rekening gehouden worden met de volgende wettelijke kaders:

- het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)(zie paragraaf 3.2)
- de Telecommunicatiewet (paragraaf 3.3);
- de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Woningwet en het Besluit omgevingsrecht (Bor) (paragraaf 3.4).

Ook het burenrrecht (Burgerlijk Wetboek) kan een rol spelen. In het Burgerlijk Wetboek is o.a. aangegeven dat burenrrecht bij elkaar geen onrechtmatige hinder mogen veroorzaken.

Daarom is het raadzaam om voorafgaand aan het plaatsen van een antenne-installatie altijd te overleggen met omwonenden.

3.2 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)

Bij de beoordeling van een aanvraag voor een antenne-installatie speelt artikel 10 van het EVRM een belangrijke rol. Het plaatsen van een antenne-installatie moet namelijk beschouwd worden als een uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting. De letterlijke tekst van het artikel is als volgt:

“1. Een ieder heeft recht op vrijheid van meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid een mening te koesteren en de vrijheid om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Dit artikel belet Staten niet om radio-omroep (...) te onderwerpen aan een systeem van vergunningen.”

2. Daar de uitoefening van deze vrijheden plichten en verantwoordelijkheden met zich brengt, kan zij worden onderworpen aan bepaalde formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties, die bij de wet zijn voorzien en die in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de nationale veiligheid, territoriale integriteit of openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden of strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, de bescherming van de goede naam of de rechten van anderen, om de verspreiding van vertrouwelijke mededelingen te voorkomen of om het gezag en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht te waarborgen.”

Uitspraken van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geven aan, dat artikel 10 EVRM een “ieder verbindende bepaling” is, als bedoeld in artikel 93 en 94 van de Grondwet. Dit betekent dat het weigeren van een omgevingsvergunning voor een antenne-installatie altijd leidt tot inmenging in het recht op vrijheid van meningsuiting. Deze inmenging is toegestaan als sprake is van een situatie zoals aangegeven in artikel 10, lid 2 van het EVRM. Dit artikel maakt het mogelijk dat Staten een vergunningplicht instellen voor antenne-installaties.

Daarmee wordt het mogelijk om een bouwplan voor een vergunningplichtige antenne-installatie te toetsen aan het bestemmingsplan. Ook is het mogelijk om af te wijken van regels opgenomen in het bestemmingsplan, als de regels in het bestemmingsplan de oprichting van een antenne-installatie in de weg staan. Als een antenne-installatie onevenredig bezwarend is voor anderen (bijvoorbeeld buurtbewoners) of wanneer een minder bezwarend alternatief denkbaar is, kan de vergunning voor een antenne-installatie worden geweigerd.

Uit uitspraken van de rechter blijkt dat er verschillende redenen zijn die kunnen leiden tot het oordeel dat een antenne-installatie onevenredig bezwarend is voor anderen o.a.:

- een welstandsadvies waarin wordt aangegeven dat de antenne-installatie wat betreft plaatsing, grootte en vormgeving bijzonder nadrukkelijk aanwezig is en niet past bij het (groene en open) karakter van de woonwijk¹;
- wanneer hinder ten gevolge van de antenne-installatie optreedt of wanneer belangen van omwonenden worden geschaad²;
- als op het betrokken perceel al een andere antenne-installatie staat, waarmee de hobby van zendamateur kan worden uitgeoefend³;
- als de welstandscommissie negatief op de aanvraag heeft gereageerd met als motivatie dat de antenne-installatie een té afwijkende en daardoor misplaatste invloed uitoefent op de sfeer van de openbare ruimte ter plaatse en als niet aannemelijk is gemaakt dat er voor de zendamateur geen alternatieven zijn om op een andere manier zijn hobby uit te kunnen oefenen⁴;
- als de antenne-installatie wordt gebouwd in een omgeving waar woningen dicht op elkaar zijn gebouwd en de woningen zo zijn gesitueerd dat de antenne-installatie op de gewenste locatie erg opvalt in de omgeving. Dit dient dan in een negatief welstandsadvies te worden aangevoerd⁵;
- als de hoogte en vormgeving van de antenne-installatie een probleem vormt en de aanvrager niet kan aangeven waarom niet volstaan kan worden met een lagere antenne-installatie dan wel een andere vormgeving⁶;
- als het zicht op de (antenne)mast niet/onvoldoende wordt beperkt door bijvoorbeeld bomen⁷.

De afstand tussen de antenne-installatie en de woningen en tuinen van omwonenden in relatie tot de hoogte van de antenne-installatie, de vormgeving van de antenne-installatie en de aard van de omgeving spelen dus een belangrijke rol bij het bepalen of een antenne-installatie onevenredig bezwarend is voor derden.

3.3 Telecommunicatiewet

De telecommunicatiewet geeft aan dat de antennes van zendamateurs moeten worden opgenomen in een nationaal register.

Iedere (radio)zendamateur die wil gaan uitzenden, moet zich registreren bij het Agentschap Telecom en moet aangeven waar de antenne-installatie zich bevindt. Het Agentschap zorgt ervoor dat de locatiegegevens worden geregistreerd door het Antennebureau en op kaart gezet.

3.4 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht(Wabo)/Woningwet/Besluit omgevingsrecht

Het oprichten en plaatsen van een antenne-installatie is bouwen in de zin van de Wabo. Dit betekent dat hiervoor meestal een omgevingsvergunning nodig is.

Voor bepaalde bouwwerken (o.a. bepaalde antenne-installaties) geldt dat ze vergunningvrij zijn. Het Besluit omgevingsrecht (Bor) bepaalt of voor een bouwwerk een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd.

¹ Afdeling bestuursrechtspraak raad van State d.d. 9 februari 2005, LJN: AS 5484.

² Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State d.d. 26 augustus 2009, LJN: BJ6050, Rechtbank 's Hertogenbosch 22 febr. 2007, LJN: AZ9665.

³ Afdeling bestuursrechtspraak raad van State d.d. 21 november 2007, LJN: BB8395, Rechtbank 's Hertogenbosch 22 febr. 2007, LJN: AZ 9665.

⁴ Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 5 dec. 2007, LJN: BB9470.

⁵ Rechtbank Leeuwarden 20 april 2005, LJN: AU2873.

⁶ Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 5 dec. 2007, LJN: BB9470.

⁷ Rechtbank Arnhem 9 april 2003, LJN: AF7656.

In bijlage II van het Besluit omgevingsrecht is aangegeven wanneer geen omgevingsvergunning nodig is voor de bouwactiviteiten.

Artikel 2, lid 17 van deze bijlage geeft het volgende aan:

“Een omgevingsvergunning voor activiteiten als bedoeld in artikel 2.1 ... is niet vereist indien deze activiteiten betrekking hebben op:

-een andere antenne-installatie dan bedoeld in de onderdelen 15 en 16, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:

a. de antenne-installatie achter de voorgevelrooilijn is geplaatst,

b. indien het een schotelantenne betreft:

1°. de doorsnede van de schotelantenne niet meer dan 2 m, en

2°. de schotelantenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, niet hoger dan 3 meter, of

c. indien het een andere antenne betreft dan bedoeld in onderdeel b: de antenne, met antennedrager, gemeten vanaf de voet, of indien deze is bevestigd aan de gevel, gemeten vanaf het punt waarop de antenne, met antennedrager, het dakvlak kruist, niet hoger is dan 5 m”.

In het algemeen betekent dit dat voor antenne-installaties lager dan 5 meter geen omgevingsvergunning nodig is.

Aanvullend hierop staat in artikel 4a en 5 van bijlage II van het Bor:

Artikel 4a

- *1. Onverminderd artikel 5, zijn de artikelen 2 en 3 slechts van toepassing op een activiteit die plaatsvindt in, aan, op of bij een beschermd monument als bedoeld in [artikel 1, onder d, van de Monumentenwet 1988](#), een monument waarop [artikel 5 van die wet](#) van toepassing is, een krachtens een provinciale of gemeentelijke verordening aangewezen monument dan wel een monument waarop, voordat het is aangewezen, een zodanige verordening van overeenkomstige toepassing is, voor zover het een activiteit betreft als bedoeld in:*

- *.....*

- *b. artikel 2, onderdelen 4 tot en met 21,*

- *1°. in, aan of op een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft, of*

- *2°. bij een monument.*

- *2. Onverminderd artikel 5, zijn de artikelen 2 en 3 slechts van toepassing op een activiteit die plaatsvindt in een beschermd stads- of dorpsgezicht, voor zover het een activiteit betreft als bedoeld in:*

- *a.*

- *b. artikel 2, onderdelen 3 tot en met 21, of artikel 3 voor zover het betreft:*

- *1°. in pandige veranderingen,*

- *2°. een verandering van een achtergevel of achterdakvlak, mits die gevel of dat dakvlak niet naar openbaar toegankelijk gebied is gekeerd,*

- *3°. een bouwwerk op erf aan de achterkant van een hoofdgebouw, mits dat erf niet ook deel uitmaakt van het erf aan de zijkant van dat gebouw en niet naar openbaar toegankelijk gebied is gekeerd, of*

- 4°. een bouwwerk op gronden die onderdeel zijn van openbaar toegankelijk gebied.

Artikel 5

- 1.
- 2. De artikelen 2 en 3 zijn niet van toepassing op een activiteit die plaatsvindt in, aan, op of bij een bouwwerk dat in strijd met [artikel 2.1 van de wet](#) is gebouwd of wordt gebruikt.
- 3.
- 4.
- 5.
-

Dit betekent dat antenne-installaties bij monumenten of in beschermde stads- en dorpsgezichten of illegaal gebruik en bij, op of aan illegale bouwwerken eveneens niet vergunningvrij zijn.

Volgens het Bor is een antenne-installatie "een installatie bestaande uit een antenne, een antennedragers, de bedrading en de al dan niet in één of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie". Onder de antennedragers wordt verstaan een "antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne".

Als een antenne-installatie voldoet aan de voorwaarden die gesteld zijn in de artikelen 2 lid 17, 4a en 5 van het Besluit omgevingsrecht, dan kan deze zonder vergunning geplaatst worden. Als voorwaarde geldt wel altijd dat de antenne-installatie niet ernstig in strijd mag zijn met redelijke eisen van welstand: er mag dus geen sprake zijn van een "welstandsexces". Deze excessenregeling is ingesteld om in te kunnen grijpen als een vergunningvrij bouwwerk heel erg afwijkt van wat in de Welstandsnota is vastgesteld. Dit kan zich voordoen als een antenne-installatie, ook al is daarvoor geen vergunning nodig, qua breedte en vorm dusdanig is dat de antenne-installatie het (straat)beeld ernstig aantast. Uitspraken van de rechter geven aan dat het gebruik van de excessenregeling en het daarmee weigeren van een vergunningvrije antenne, inderdaad in extreme gevallen mag⁸.

Voor antennes die niet voldoen aan de voorwaarden aangegeven in artikel 2, lid 17 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, is een omgevingsvergunning nodig.

In de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is bepaald dat een aanvraag om omgevingsvergunning (voor activiteit bouwen) onder andere moet worden geweigerd als de aanvraag strijdig is met het bestemmingsplan of als het strijdig is met "redelijke eisen van welstand". Deze redelijke eisen van welstand zijn vastgelegd in de welstandsnota.

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht bepaalt verder dat het mogelijk is om af te wijken van de regels die zijn opgenomen in het bestemmingsplan.

De mogelijkheden zijn:

- binnenplans afwijken van het bestemmingsplan (artikel 2.12 lid 1, sub a onder 1 Wabo);
- buitenplans afwijken van het bestemmingsplan (artikel 2.12 lid 1 sub a onder 2 Wabo met artikel 4 van bijlage II Bor): voor een antennemast kan dit tot 40 meter hoogte;

⁸ Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State, 16 maart 2011, 201008144/1/H1

- projectbesluit (artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wabo): dit kan als een activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.

Wanneer een vergunningplichtige antenne-installatie niet voldoet aan de voorschriften in het bestemmingsplan dan wordt deze beleidsregel toegepast. Als deze beleidsregel aangeeft dat de antenne-installatie is toegestaan, dan zal worden afgeweken van het bestemmingsplan (behoudens gevallen zoals genoemd in de deze beleidsregels).

3.5 Huidig beleid in Enschede

Het beleid van Enschede dat belangrijk is voor antenne-installaties voor zendamateurs is tot nu toe vastgelegd in drie documenten:

- a. het bestemmingsplan;
- b. de welstandsnota;
- c. het ontheffingenbeleid (op basis van artikel 4 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht).

a. Het bestemmingsplan

In de meeste bestemmingsplannen van de gemeente Enschede is opgenomen dat de bouwhoogte van overige bouwwerken (hieronder vallen antenne-installaties) maximaal 2 meter mag bedragen.

Verder is in veel bestemmingsplannen in Enschede een algemene afwijkingsregel opgenomen *“voor het bouwen van overige antennes, zend- en sirenemasten tot een bouwhoogte van maximaal 15 meter. Vaak wordt bij deze afwijkingsregel als voorwaarde gesteld “dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:*

- *de woonsituatie;*
- *het straat- en bebouwingsbeeld;*
- *de verkeersveiligheid;*
- *de sociale veiligheid;*
- *de milieusituatie;*
- *de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden”.*

Als er een aanvraag voor een antenne-installatie wordt ingediend, dan wordt gekeken of voldaan wordt aan de regels in het bestemmingsplan.

b. de welstandsnota

In de welstandsnota heeft de gemeente aangegeven wat “redelijke eisen van welstand” zijn. Die eisen gelden voor alle bouwwerken (dus ook voor antenne-installaties) waarvoor een omgevingsvergunning nodig is.

In de Welstandsnota heeft de gemeenteraad voor antenne-installaties zogenaamde sneltoetscriteria vastgesteld. Als de aanvraag voor de antenne-installatie voldoet aan deze sneltoetscriteria dan voldoet de antenne-installatie aan redelijke eisen van welstand. Voldoet de aanvraag niet aan de sneltoetscriteria, dan moet de aanvraag voor de antenne-installatie voor advies worden doorgestuurd aan de welstandscommissie. De welstandscommissie kijkt of de aanvraag voldoet aan de specifieke criteria van de betreffende welstandscategorie. De welstandscommissie adviseert het college van Burgemeester en Wethouders.

Voor antenne-installaties in Enschede gelden op dit moment de volgende sneltoetscriteria:

- *“antennes moeten, indien technisch mogelijk, aan de achterzijde van de woningen worden geplaatst;*
- *de antenne mag niet boven het dak uitsteken, uitgezonderd op platte daken van hoogbouw.”*

Omdat veel antennes boven het dak uitsteken betekent dit dat voor die antenne-installaties altijd een advies van de welstandscommissie nodig is.

Per geval wordt beoordeeld of de installatie wel of niet voldoet aan redelijke eisen van welstand.

c. het ontheffingenbeleid (artikel 4 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht)

Als de antenne-installatie niet past binnen de regels van het bestemmingsplan, dan kan de gemeente daarvan afwijken middels een omgevingsvergunning. In het huidige afwijkingsbeleid is opgenomen dat zo'n afwijking voor een antenne-installatie in principe alleen verleend wordt als de zendamateur beschikt over een Radio Amateur Station Licence en/of een bewijs van registratie in het frequentieregister van het Agentschap Telecom. Verder mag de antenne-installatie niet hoger zijn dan 15 meter.

3.6 Hoe werkt het op dit moment in Enschede?

Als iemand een antenne-installatie wil plaatsen dan moet de zendamateur eerst beoordelen of hij voor de antenne-installatie een omgevingsvergunning nodig heeft. Dit kan worden nagegaan op "omgevingsloket.nl". Voor meer informatie kan de zendamateur een afspraak maken bij het stadskantoor van de gemeente Enschede.

Is er geen omgevingsvergunning nodig, dan kan de zendamateur, eventueel na overleg met de omwonenden, de antenne-installatie plaatsen.

Als er wel een omgevingsvergunning nodig is, dan moet de zendamateur daarvoor een aanvraag indienen.

De gemeente bekijkt onder andere of de aanvraag past binnen de regels van het bestemmingsplan en voldoet aan redelijke eisen van welstand. Wanneer de aanvraag niet past binnen de regels van het bestemmingsplan, beoordeelt de gemeente of afwijken van het bestemmingsplan mogelijk en wenselijk is. De gemeente wijkt alleen af van het bestemmingsplan als de zendamateur een licentie heeft, de antenne-installatie niet hoger is dan 15 meter én als de welstandscommissie positief heeft geadviseerd. Als de afwijking van het bestemmingsplan wordt verleend dan krijgt de zendamateur de vergunning en kan de antenne-installatie worden geplaatst. De installatie moet vervolgens worden aangemeld bij het Agentschap Telecom, voor registratie in het Nationaal Antenne Register. De gemeente adviseert de zendamateur om in overleg te treden met de omwonenden, voordat de zendinstallatie wordt geplaatst. Wordt de afwijking van het bestemmingsplan niet verleend, bijvoorbeeld omdat de welstandscommissie negatief heeft geadviseerd, dan wordt de vergunning geweigerd.

4. DE BELEIDSREGEL

4.1 Inleiding

Dit beleid is bedoeld om duidelijkheid te verschaffen over waar in Enschede vergunningplichtige antenne-installaties voor zendamateurs in principe zijn toegestaan. Dit om de rechtszekerheid voor (toekomstige) aanvragers en omwonenden te vergroten. Met dit beleid wordt geprobeerd om tegemoet te komen aan de belangen van de zendamateur en de omwonenden. Dit beleid wordt toegepast bij alle aanvragen om een omgevingsvergunning voor een antenne-installatie voor zendamateurs waarvoor een afwijking van het bestemmingsplan nodig is. De regels voor antenne-installaties waarvoor een vergunning nodig is, zijn gebiedsgericht uitgewerkt. Daarbij is gebruik gemaakt van een driekleurenkaart: dit is een uitwerking van de “woonmilieukaart”.

Hieronder volgt een opsomming van de beleidsregels voor antenne-installaties. De beleidsregels zijn dikgedrukt weergegeven. Direct na elke beleidsregel volgt een toelichting.

4.2 De Beleidsregels

1. de antenne-installatie moet nodig zijn voor de uitoefening van het in artikel 10 van het EVRM gewaarborgde recht.

Een antenne-installatie wordt gebruikt voor zenden of ontvangen van radiosignalen en is noodzakelijk voor de vrijheid van meningsuiting genoemd in artikel 10 EVRM.

2. per woning of perceel mag slechts één antenne-installatie worden gerealiseerd. Het is toegestaan om aan één antennedragers meerdere antennes te hangen.

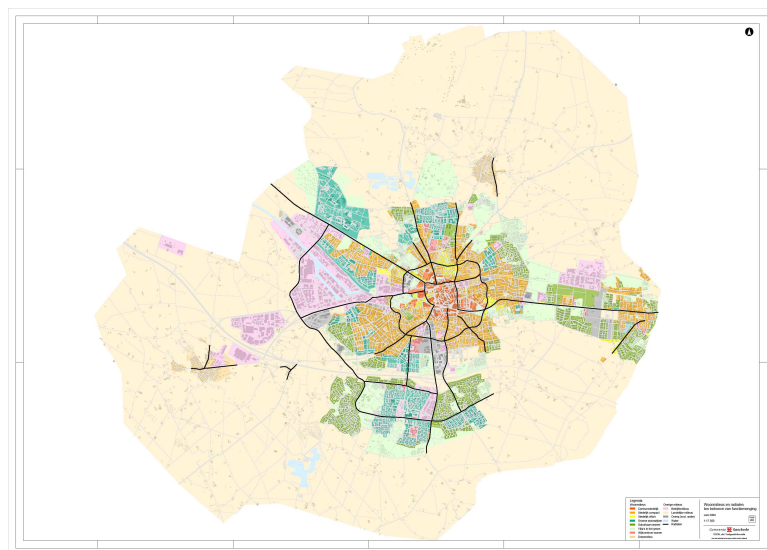
Om te voorkomen dat er op percelen of aan de woning van de zendamateur meerdere antenne-installaties worden geplaatst waardoor derden onevenredig in hun belangen worden geschaad, is slechts 1 antenne-installatie per perceel of woning mogelijk. Één antenne-installatie is voldoende voor het uitoefenen van het recht op vrijheid van meningsuiting. Het is mogelijk om meerdere antennes per antennedragers te plaatsen: dit maakt experimenteren met verschillende antennes mogelijk.

3. de aanvrager van een antenne-installatie krijgt alleen een vergunning als hij/zij beschikt over een Radio Amateur Station Licence.

Om zendpiraterij en het te lichtzinnig aanvragen van antenne-installaties te voorkomen worden eisen gesteld aan degene die een aanvraag voor het oprichten van een antenne-installatie indient.

Beleidsregel 3 geldt niet voor luisteramateurs die lid zijn van de VERON of VRZA en daar bekend staan als luisteraar naar amateurbanden.

Voor de overige regels geldt een gebiedsgericht beleid gebaseerd op de woonmilieukaart.

Woonmilieukaart

Toelichting op woonmilieus

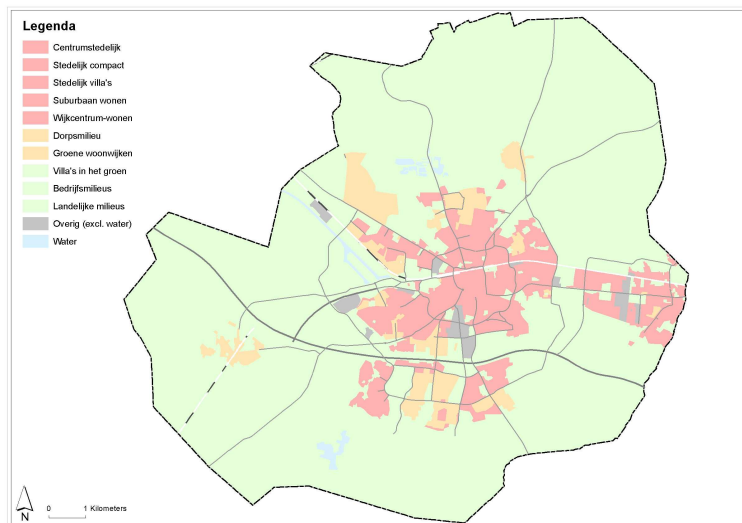
De indeling in woonmilieus is onder andere gebaseerd op de “korrelgrootte” die in de gebieden voorkomt. De korrelgrootte zegt iets over de verhouding bebouwd/onbebouwd in een gebied: een grotere korrel betekent meestal een ruimere opzet (minder bebouwing, meer (openbaar) groen). Gebieden met een grotere korrel lenen zich beter voor plaatsing van antenne-installaties dan gebieden met een kleinere korrel.

Deze woonmilieukaart is voor het antennebeleid voor zendamateurs uitgewerkt in een driekleurenkaart: groen, oranje en rood.

De woonmilieus “villa’s in het groen”, “bedrijfsmilieus” en “landelijke milieus” zijn aangegeven met een groene kleur.

Met de kleur oranje zijn de woonmilieus “groene woonwijken” en “dorps milieu” aangegeven. De rode kleur omvat de woonmilieus “centrum stedelijk”, “stedelijk compact”, “stedelijke villa’s”, “suburbaan wonen” en “wijkcentrum wonen”.

Hieronder de uitwerking van de woonmilieukaart naar een driekleurenkaart:

Uitwerking van de woonmilieukaart in een driekleurenkaart

4. **in de woonmilieus “villa’s in het groen”, “bedrijfsmilieus” en “landelijke milieus”(groene gebieden op de uitwerking van de woonmilieukaart) zijn vrijstaande antenne-installaties met een hoogte van maximaal 15 meter toegestaan. De hoogte wordt gerekend vanaf het maaiveld tot aan de top van de hoogste antenne. In deze woonmilieus zijn antenne-installaties bevestigd aan de gevel of het dak van de woning mogelijk, als de totale hoogte daarvan maximaal 15 meter is. De hoogte wordt gerekend vanaf het maaiveld tot aan de top van de antenne.**

In het gebiedstype “bedrijfsmilieu”(voorbeeld: het havengebied) vinden wij antenne-installaties minder storend dan in woonwijken: de antenne-installatie past beter tussen allerlei bedrijven dan tussen woningen. Bewoners van woningen in het gebiedstype “bedrijfsmilieu” kunnen een lagere woonkwaliteit verwachten dan bewoners van een woonwijk. Binnen het gebiedstype “bedrijfsmilieu” is de omgeving immers vaak al “vervuild” met reclame , andere hoge masten etc. Daarom zijn hier vrijstaande (en aan de gevel van een woning bevestigde) antenne-installaties met een maximale hoogte van 15 meter toegestaan.

Vrijstaande antenne-installatie op bedrijventerrein

Bij de woonmilieus “villas in het groen” (voorbeeld: het Brunink) en “landelijk milieu” (voorbeeld: een groot deel van het buitengebied) is sprake van lage woning- dichtheden en relatief grote kavels: de bebouwingsdichtheid is er relatief laag. Er is voldoende open ruimte tussen en rondom de woningen. De korrelgrootte is hierdoor voldoende groot om vrijstaande (of aan de gevel van de woning bevestigde) antenne-installaties te kunnen toestaan. Alhoewel antenne-installaties in woonwijken nergens fraai zijn , vinden we dit in deze gebiedstypen acceptabel. Er is hier immers ruim zicht op groen en open ruimte, zodat er voldoende “kijkrichtingen” overblijven waar de antenne-installaties niet in het zicht van omwonenden staan.

Een totale hoogte van 15 meter vinden wij acceptabel (en is meestal voldoende voor een goed bereik): de antenne steekt dan meestal een aantal meters boven omliggende obstakels (bijvoorbeeld daken) uit.

Een antenne-installatie hoger dan 15 meter vinden wij niet passend in een woonwijk. Hoge antenne-installaties hebben een sterk negatieve invloed op de belevingswaarde van de omwonenden. In een stedelijke omgeving moeten bewoners het hebben van het groen en de lucht in de nabije omgeving om een goed woon- en leefklimaat te ervaren. Dergelijke hoge antenne-installaties passen daar niet bij.

- 5. binnen de woonmilieus “groene woonwijken” en “dorps milieu” (oranje gebieden op de uitwerking van de woonmilieukaart) worden vrijstaande antenne-installaties met een hoogte van maximaal 15 meter mogelijk gemaakt. De hoogte wordt gerekend vanaf het maaiveld tot aan de top van de hoogste antenne. Plaatsing is hier alleen mogelijk op woonpercelen die aan 2 of meer zijden grenzen aan de openbare ruimte, uitsluitend op een afstand van maximaal 2 meter van de achter- of zijgevel van de woning en op een afstand van minimaal 5 meter uit de erfgrans (met de burens). In deze woonmilieus zijn ook antenne-installaties bevestigd aan de gevel of het dak van deze**

hoekwoningen mogelijk. De totale hoogte daarvan is maximaal 15 meter (gerekend vanaf maaiveld tot aan de top van de antenne).

Deze regel gaat in op de plaatsing van (vrijstaande) antenne-installatie in woonmilieus “groene woonwijken”(voorbeeld: het gebied rond Universiteit Twente) en “dorps milieu” (voorbeeld: Lonneker). Deze woonmilieus hebben een korrelgrootte kleiner dan de woonmilieus “villa’s in het groen”, “bedrijfsmilieus” en “landelijke milieus”, maar groter dan bijvoorbeeld “stedelijk compact” of “suburbaan wonen”. Vooral de hoekkavels in de woonmilieus “groene woonwijken” en “dorps milieu” hebben veel open ruimte rondom de woning: de tussenliggende woningen hebben veel minder open ruimte. Daarom worden (vrijstaande) antenne-installaties hier alleen in hoeksituaties toegestaan. Om de overlast voor omwonenden verder te beperken moeten de installaties binnen twee meter van de gevel van de (hoek)woning geplaatst worden en op minimaal 5 meter uit de erfgrans met de burens. Door deze extra regels op te nemen voor plaatsing van de antenne-installatie (namelijk dicht bij de woning), zal de overlast voor omwonenden beperkt blijven. Omdat schuren en bergingen overal op het perceel mogen worden neergezet, is het plaatsen van een antenne-installatie binnen 2 meter van berging of schuur niet toegestaan: in dat geval kunnen namelijk situaties ontstaan die onevenredig bezwarend zijn voor omwonenden.

- 6. in de overige woonmilieus (“centrum stedelijk”, “stedelijk compact”, “stedelijke villa’s”, “suburbaan wonen” en “wijkcentrum wonen”) (rode gebieden op de uitwerking van de woonmilieukaart) worden (vrijstaande) antenne-installaties niet mogelijk gemaakt (tenzij vergunningvrij).**

Bij de overige woonmilieus (“centrum stedelijk”, “stedelijk compact”, “stedelijke villa’s”, “suburbaan wonen” en “wijkcentrum wonen”) is sprake van relatief hoge woningdichtheden, kleine tuinen en weinig (openbaar) groen rond en tussen de woningen. De relatief kleine woningen maken dat de tuinen belangrijk zijn in de belevingswaarde van de bewoners. De woningen staan hier veelal dicht op elkaar en de oppervlakte van tuinen en omliggend groen is klein. De bewoners van deze gebieden halen hun woongenot vooral uit het (zicht op het) aanwezige groen en de omliggende lucht. De korrelgrootte is hier meestal klein. Hoge, beeldbepalende, antenne-installaties ontnemen de omwonenden al gauw het zicht op groen en lucht (“horizonvervuiling”): ze beïnvloeden de woonkwaliteit sterk en we vinden ze hier onevenredig bezwarend voor de omwonenden. Daarom worden in deze woonmilieus alleen vergunningvrije antenne-installaties toegestaan.

- 7. in bijzondere gevallen (waarmee bij het opstellen van dit beleid geen rekening had kunnen worden gehouden) kunnen burgemeester en wethouders gemotiveerd afwijken van de bovenstaande beleidsregels.**

4.3 Overleg met burens en omwonenden

De plaatsing van antenne-installaties (vergunningvrij danwel vergunningplichtig) levert vrijwel altijd commotie op in de buurt.

Voor vergunningvrije antenne-installaties geldt daarom het advies om als zendamateurburgemeester voorafgaand aan eventuele plaatsing contact te zoeken met de omwonenden.

Voor antenne-installaties waarvoor een omgevingsvergunning noodzakelijk is adviseren wij voorafgaand aan het indienen van de aanvraag overleg te voeren met omwonenden.

4.4 Totstandkoming van deze beleidsregel

Deze beleidsregel is op de volgende manier tot stand gekomen.

Eerst is een probleemverkenning uitgevoerd op grond van literatuur en recente bezwaar- en beroepsprocedures. Deze verkenning is besproken tijdens een bijeenkomst met gemeentelijke deskundigen (ontwerpers, vergunningverleners): daarin zijn ook mogelijke oplossingen naar voren gebracht en schriftelijke vragen geformuleerd voor externe

(technische) deskundigen (bijvoorbeeld het landelijke antennebureau). Tijdens een tweede bijeenkomst zijn de antwoorden op de schriftelijke vragen doorgenomen en zijn de bedachte oplossingsrichtingen voorgelegd aan een onafhankelijk technisch deskundige van de UT om na te gaan in hoeverre de oplossingsrichtingen werkbaar zijn voor zendamateurs. Tijdens een derde bijeenkomst zijn de oplossingen gebiedsgericht uitgewerkt.

Op basis van het bovenstaande is een eerste concept van de beleidsregel opgesteld.

Dit concept is besproken met vertegenwoordigers van de VERON (Vereniging voor Experimenteel Radio Onderzoek in Nederland) en voorgelegd aan een onafhankelijk technisch deskundige.

Het concept is vervolgens aangepast en het ontwerp is door het college van B&W vrijgegeven voor inspraak.

Op basis van de ingediende zienswijzen is het beleid op enkele punten aangepast en als beleid vastgesteld.

4.5 Gevolgen van de beleidsregel

Bij de wijziging van de Welstandsnota zal worden onderzocht in hoeverre deze beleidsregel voor het plaatsen van antenne-installaties daarin kan worden verwerkt. Deze beleidsregel vervangt het deel van het beleid inzake artikel 4 bijlage II Bor ten aanzien van antennes voor zendamateurs.

4.6 Tenslotte

In de beleidsregel is geprobeerd een oplossing te zoeken die recht doet aan het belang van de meeste zendamateurs (uitoefenen van hun hobby) en de belangen van omwonenden (woongenot etc.). Verwacht wordt dat de hierboven weergegeven regels voor de meeste zendamateurs voldoende zullen zijn om hun hobby uit te kunnen oefenen.

4.7 Evalueren

Deze beleidsregel wordt 1 jaar na vaststelling geëvalueerd en naar aanleiding daarvan eventueel aangepast.

BIJLAGE 2

Relevante begrippen

Antenne-installatie: installatie bestaande uit een antenne, een antenedrager, de bedrading (en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur), met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

Antenedrager: antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

Openbare ruimte: de fysieke ruimte die voor iedereen toegankelijk is.

BIJLAGE 3

NOTA SAMENVATTING EN BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN op CONCEPT BELEID ANTENNE-INSTALLATIES ZENDAMATEURS

Het conceptbeleid antenne-installaties zendamateurs heeft ter inzage gelegen van 21 juni tot en met 31 juli 2012.
Er zijn 48 zienswijzen ingediend.

Degenen die een zienswijzen met adres hebben ingediend, hebben omstreeks 27 augustus 2012 een ontvangstbevestiging ontvangen.

Hieronder een samenvatting van de ingediende zienswijzen inclusief de reactie van de gemeente.

Zienswijzen en antwoorden

Door 45 personen is een standaard zienswijze ingediend.

Deze standaard zienswijze wordt hieronder als zienswijze nr. 2 behandeld.

Zienswijze 1

Indiener:

**Eric Jan Wösten, algemeen secretaris VERON hoofdbestuur, Mecklenburgweg 4,
5684 GR Best
(namens VERON en VRZA), 20 juli 2012**

Reactie algemeen:

Wij zijn verrast door het aantal en de inhoud van de opmerkingen dat dhr. Wösten plaatst. Wij hebben ons concept beleid namelijk (voordat het in de inspraak werd gebracht) opgestuurd en besproken met vertegenwoordigers van de VERON in Twente. Het overleg met deze vertegenwoordigers verliep constructief en naar aanleiding van dat overleg hebben wij het concept beleid op een aantal punten aangepast: pas daarna is het beleid vrijgegeven voor inspraak. Het merendeel van de opmerkingen in de zienswijze van dhr. Wösten is tijdens het gesprek met de VERON vertegenwoordigers niet aan de orde geweest.

Samenvatting zienswijze:

- 1.1 In het conceptbeleid is de gemeente van plan hoogtebeperkingen op te leggen aan antennes van zendamateurs, zonder dat de noodzaak en evenredigheid van de beperking van de vrijheid van meningsuiting voldoende aannemelijk is gemaakt. Dit is in strijd met art. 10 EVRM: het beleid zal dientengevolge onverbindend worden verklaard;

Reactie:

Ons beleid is bedoeld om duidelijkheid te verschaffen over waar in Enschede antenne-installaties in principe zijn toegestaan. Dit om de rechtszekerheid voor (toekomstige) aanvragers en omwonenden te vergroten. Een inmenging in het recht als bedoeld in artikel 10 EVRM moet noodzakelijk zijn in een democratische samenleving in het belang van de in artikel 10 lid 2 EVRM neergelegde doelen. Eén van die doelen is de bescherming van rechten van anderen. Met ons beleid hebben wij gepoogd een objectieve belangenafweging te maken tussen het zend- en ontvangstbelang van zendamateurs en het belang van een goed woon- en leefklimaat voor omwonenden. Dit hebben wij gedaan door onderscheid te maken in deelgebieden van Enschede. Bij het opstellen van het beleid hebben wij geprobeerd om met zoveel mogelijke situaties en omstandigheden rekening te houden. Wanneer een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend waarbij

sprake is van feiten en/ of omstandigheden waar wij bij het opstellen van ons beleid geen rekening hebben kunnen houden, is er uiteraard de mogelijkheid om gemotiveerd van ons beleid af te wijken. Dit is al mogelijk op grond van art. 4:84 Awb. Op verzoek van de VERON (tijdens ons gesprek met vertegenwoordigers van de VERON in Twente) hebben wij dit nog extra duidelijk gemaakt door een hardheidsclausule in ons beleid op te nemen.

- 1.2 Door het beleid worden minder bezwaar- en beroepsprocedures verwacht. De verenigingen verwachten door het beleid juist meer bezwaar- en beroepsprocedures;

Reactie:

Het beleid is niet bedoeld om bezwaar- en beroepsprocedures te voorkomen, maar om duidelijkheid en rechtszekerheid te verschaffen voor zowel zendamateurs als omwonenden. Uw opmerking dat het zou kunnen zijn dat er meer bezwaar- en beroepsprocedures komen door het beleid is niet onderbouwd en kunnen wij mede daarom niet volgen.

- 1.3 De hoogtebeperking van 15 meter is volgens verenigingen niet in alle gevallen toereikend. Een antenne dient nl. vrij van directe obstakels te worden opgesteld: door o.a. hoge bomen en gebouwen zal vaak een hoogte van meer dan 15 meter nodig zijn. Technisch gezien dient er nl. sprake te zijn van een kleine opstralingshoek en dit kan voor de gebruikte frequenties pas vanaf een hoogte van ca. 21 meter;

Reactie:

Een antenne-installatie van 15 meter hoog zal in veel gevallen toereikend zijn om te kunnen zenden en ontvangen. Het zou kunnen zijn dat een antenne-installatie van 15 meter hoog door specifieke omgevingsfactoren niet toereikend is om optimaal te kunnen zenden. Een dergelijke antenne-installatie kan echter nog steeds als zender en ontvanger dienst doen. De algemene regel is dat een afstand van 0,25 maal de golflengte tussen een Skywave (Near Vertical Incidence Skywave, NVIS) antenne en een ander object voldoende is voor optimale ontvangst: ook het antennebureau geeft dit op haar site aan. Uit diverse onderzoeken is echter gebleken dat boven een gebouwde omgeving een theoretische hoogte van 0,22 maal de golflengte optimaal is, en boven grasland 0,19 maal de golflengte. Een hoogte van 0,16 maal de golflengte geeft een nauwelijks meetbare verslechtering. Metingen hebben deze getallen bevestigd.

Voor ontvangstantennes is de hoogte niet kritisch: hier is omgevingsruis de bepalende factor.

Hoofdstuk 2 van het beleid (Techniek) wordt met deze informatie aangevuld.

In ons beleid maken wij een afweging tussen de zend- en ontvangstbelangen van de zendamateur en de belangen van omwonenden bij een goed woon- en leefklimaat. Een dergelijke afweging van belangen rechtvaardigt naar onze mening dat een zendamateur in bepaalde gevallen genoeg moet nemen met een antenne-installatie waarmee hij misschien minder optimaal kan zenden en ontvangen.

- 1.4 Een uitspraak uit Haaksbergen wijst uit dat onder normale omstandigheden een antenne van 18 meter hoogte noodzakelijk is;

Reactie:

Allereerst willen wij opmerken dat deze uitspraak van de Raad van State (met betrekking tot een bouwvergunning voor een antenne-installatie) stamt uit 1980 en dus gedateerd is. Daarnaast is in deze uitspraak uitgesproken dat appelland in dit specifieke geval aannemelijk heeft gemaakt dat voor een goede zend- en ontvangstmogelijkheid onder deze omstandigheden een antenne-installatie van 18 meter noodzakelijk was. Raadpleging van een specialist op het gebied van elektromagnetische velden en antennes leert dat een antenne-installatie van 15 meter hoog in de meeste gevallen zal voldoen. Het verschil in bereik tussen een antenne-installatie van 15 meter en één van 18 meter bedraagt veelal hooguit enkele kilometers voor LoS (Line of Sight) en minder dan 0,2 dB verlies voor NVIS (zie ook hoofdstuk 2 van ons beleid)..

- 1.5 Het is niet mogelijk in grote delen van de gemeente hoge antennes niet toe te staan en in andere delen slechts antennes van een beperkte hoogte: steeds zal van geval tot geval een afweging te dienen te worden gemaakt . Dit is vaste jurisprudentie.

Reactie:

Wij hebben dit beleid opgesteld om voor een ieder duidelijkheid en rechtszekerheid te bieden. Hiervoor hebben wij Enschede opgedeeld in deelgebieden en per deelgebied gekeken wat hiervan gemiddeld genomen de stedenbouwkundige inrichting is. Vervolgens hebben wij afgewogen of een antenne-installatie van 15 meter hoog (met volgens technici een redelijk bereik) voor omwonenden nog acceptabel is of niet. Natuurlijk kan het zo zijn dat er een specifieke aanvraag binnenkomt waarbij feiten en/of omstandigheden spelen waarbij wij bij het opstellen van het beleid geen rekening hebben kunnen houden. In dat geval kunnen wij gemotiveerd van ons beleid afwijken. Een aanvrager kan ook gemotiveerd een beroep op afwijking doen. U geeft aan dat er steeds van geval tot geval een afweging moet worden gemaakt: dit zal ook gebeuren. Het beleid is onze leidraad en afwijken is (mits goed gemotiveerd) mogelijk.

Als bijlage stuurt u een uitspraak van de rechtbank Breda mee. In deze uitspraak werd echter weergegeven dat de gemeente niet bij voorbaat mag zeggen dat ze een vrijstelling zoals opgenomen in een vigerend bestemmingsplan nooit zal toepassen en dat hierdoor een belangenafweging ontbreekt. Wij proberen onze belangenafweging inzake plaatsing van antenne-installaties juist inzichtelijk te maken middels ons beleid. Voor ons is dan ook onduidelijk waarom deze uitspraak als bijlage meegestuurd is.

Ons beleid is nu juist gemaakt om een belangenafweging te maken tussen aan de ene kant het belang van de zendamateur met artikel 10, lid 1 EVRM en anderzijds de belangen van omwonenden. Een dergelijke belangenafweging is mogelijk op grond van artikel 10, lid 2 EVRM. Dat het recht op de vrijheid van meningsuiting beperkt kan worden door een belangenafweging waarbij overwogen is dat de antenne-installatie onevenredig bezwarend is voor omwonenden, blijkt onder andere uit de volgende recente uitspraken:

- Rechtbank Almelo 11/1291 BSTPL (5 december 2012)
- Raad van State 201111034/1/A1 (12 september 2012)
- Raad van State 201111758/1/A1 (4 juli 2012)
- Rechtbank Almelo 11/631 WW44 AQ1A (18 januari 2012)
- Raad van State 201008144/1/H1 (16 maart 2011)
- Raad van State 200900576/1/H1 26 augustus 2009)
- Raad van State 200702411/1 (21 november 2007)
- Raad van State 200505829/1 (19 april 2006)
- Raad van State 200200561/1 (4 december 2002)

- 1.6 Beperkende bepalingen zoals in de nota opgenomen zullen buiten toepassing blijven op grond van artikel 10 EVRM en grondwet artikel 94;

Reactie:

Deze opmerking nemen wij voor kennisgeving aan.

- 1.7 Bij een uitspraak over een casus in Loppersum werd een vakwerkmast van 20 meter op grond van art 10 EVRM toegestaan toen bleek dat (ondanks negatief welstandsadvies en strijdigheid met het bestemmingsplan) een groot aantal omwonenden schriftelijk verklaard had geen bezwaar te hebben;

Reactie:

De casus uit Loppersum is niet relevant met betrekking tot ons beleid. In deze casus ging het om een, na belangenafweging van de gemeente, verleende bouwvergunning voor een antennemast waar een woningbouwvereniging, als eigenaar van het gebouw waaraan de mast bevestigd zou worden, problemen mee had.

- 1.8 Algemene beleidsregels waaronder categorische uitsluiting van toepassing van ontheffingsregels boven 15 meter, categorische uitsluiting van het verlenen van

onthefing, alsmede het algemeen onevenredig bezwarend verklaren (zonder dat een welstandsadvies of bezwaren van omwonenden daartoe aanleiding geven) zijn niet toegestaan door wet- en jurisprudentie: beperkende bepalingen blijven nl. op grond van artikel 10 EVRM buiten toepassing;

Reactie:

Zie onze reactie onder punt 1.5.

1.9 Het in het algemeen onevenredig bezwarend verklaren (zoals de gemeente in het concept beleid doet) zonder grondslag in een concreet geval, is in strijd met art 10 EVRM.

Reactie:

Zie onze reactie onder punt 1.5.

1.10 Pagina 9, 5^e regel: "of wanneer" dient vervangen te worden door "en in dat geval"

Reactie:

Deze opmerking nemen wij niet over. Het betreft hier twee verschillende zaken, dus "of wanneer" is hier op zijn plaats. Een antenne-installatie mag worden geweigerd wanneer deze onevenredig bezwarend is voor anderen, maar ook wanneer is aangetoond dat er een andere mogelijkheid is om te zenden en/of ontvangen die minder bezwarend is voor de omgeving.

1.11 De gemeente mag de excessenregeling niet toepassen op breedte en vorm van een vergunningvrije antenne-installatie;

Reactie:

Dit standpunt is onjuist. Als bijlage bij de zienswijze wordt een uitspraak van de rechtbank Alkmaar bijgevoegd. In deze uitspraak staat uitsluitend dat het plaatsen van een vergunningvrij bouwwerk niet in zijn geheel onmogelijk mag worden gemaakt. Er mogen wel beperkingen worden gesteld aan de uiterlijke verschijningsvorm. Een recente relevante uitspraak is de uitspraak van de Raad van State inzake Overbetuwe (201008144/1/H1) waarin is uitgesproken: "*Het college heeft het plaatsen van een antenne-installatie als een welstandsexces kunnen aanmerken. De beperking komt tegemoet aan een dringende maatschappelijke behoefte en staat in redelijke verhouding tot het ermee nagestreefde doel. Daarbij is relevant dat de beperking niet op de inhoud van de uitingen ziet maar enkel op de concrete vorm en omvang van de antenne-installatie. Dat het handhavend optreden feitelijk tot gevolg heeft dat de hobby op de huidige plek niet kan worden uitgeoefend, maakt dit niet anders*".

1.12 Paragraaf 3.7 "overleg met omwonenden" is geen wettelijke verplichting, dus kan niet als voorwaarde worden opgenomen;

Reactie:

Paragraaf 3.7 gaat over de huidige werkwijze en is uitsluitend informatief bedoeld. Op dit moment adviseren wij burgers die (vergunningvrije) bouwwerken willen plaatsen om omwonenden te informeren. Daarom is deze tekst in paragraaf 3.7 terecht gekomen. Wij verplichten aanvragers niet om in overleg te treden met omwonenden, hierin heeft u gelijk. Wij zullen dit gedeelte van de tekst aanpassen.

1.13 Paragraaf 3.7: het verlenen van onthefing alleen voor degenen die een licentie hebben is te beperkend, omdat er ook leden zijn die geregistreerd staan als luisteraar op de amateurbanden (zij bezitten geen licentie);

Reactie:

Paragraaf 3.7 gaat over de huidige werkwijze en is uitsluitend informatief bedoeld. Een vergelijkbare tekst is in de conceptbeleidsregel opgenomen onder punt 3 van paragraaf 4.2. Wij zullen daar de laatste regel weglaten en vervangen door: "*Bovenstaande beleidsregel geldt niet voor een luisteramateur die lid is van de VERON of VRZA en bekend is als luisteraar naar amateurbanden.*"

- 1.14 Paragraaf 4.1: in alle andere situaties vinden we een antenne-installatie onevenredig bezwarend". Dit mag niet in algemene zin gesteld worden;

Reactie:

Zie onze reactie op punt 1.5.

- 1.15 Paragraaf 4.2.: het onder punt 3 bepaalde is in strijd met het onder punt 1 bepaalde en mag niet worden gesteld;

Reactie:

Zie onze reactie op punt 1.13.

- 1.16 Pag. 14, punt 4 dient anders te worden geformuleerd. Uit de nota van toelichting bij het Bblb blijkt nl. dat plaatsing van een vergunningvrije antenne-installatie op een vergunningplichtige mast is toegestaan. De antenne zelf telt dus niet mee in de vergunning.

Reactie:

In het Besluit omgevingsrecht (Bor) wordt aangegeven voor welke bouwwerken geen omgevingsvergunning vereist is. Het Bor geeft in artikel 1 van bijlage II een definitie van de begrippen antennedragers en antenne-installatie. "*Een antennedragers is een antennemast of andere constructie bedoeld voor het bevestigen van een antenne.*"

"*Een antenne-installatie is een installatie bestaande uit een antenne, een antennedragers, de bedrading en de al dan niet in één of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.*"

Vervolgens staat in artikel 17 van bijlage II Bor dat een antenne-installatie voor bijvoorbeeld zendamateurs vergunningvrij is, mits deze achter de voorgevelrooilijn geplaatst is en de antenne met antennedragers gemeten vanaf de voet, of indien deze bevestigd is aan de gevel, gemeten vanaf het punt waarop de antenne, met antennedragers, het dakvlak kruist, niet hoger is dan 5 meter.

Er kan geen misverstand over bestaan dat de antenne alleen vergunningvrij is wanneer aan bovengenoemde eisen voldaan wordt. Wanneer de antenne dus hoger is dan 5 meter is de antenne (inclusief de rest van de installatie) vergunningplichtig.

In artikel 15 Bor, dat gaat over antenne-installaties ten behoeve van mobiele telecommunicatie, staat expliciet vermeld dat antennes geplaatst in vergunningplichtige antenne-installaties onder bepaalde voorwaarden vergunningvrij zijn. Wanneer de wetgever dit ook voor andere antenne-installaties dan die voor mobiele telecommunicatie mogelijk had willen maken, was dit wel bij artikel 17 vermeld.

De wetgeving is duidelijk en behoeft daardoor geen nadere uitleg in een nota van toelichting. Wat hierover ook vermeld kan zijn in een nota van toelichting is irrelevant, dan wel onjuist.

Bovenstaande wordt tevens bevestigd door een uitspraak van de Raad van State met betrekking tot een antennemast in Enschede (201201240/2/A1). Hierin is het volgende uitgesproken: "*...heeft de rechtbank...terecht geen grond gevonden voor het oordeel dat de aan de antennemast te plaatsen antennes bouwvergunningvrij zijn ingevolge het Besluit bouwvergunningvrije en licht bouwvergunningplichtige bouwwerken...*"

- 1.17 Pag. 15, punt 5 is een ernstige en onnodige beperking en maakt het verkrijgen van een vergunning veelal onmogelijk;

Reactie:

Waarom wij de beperking niet onnodig vinden, is weergegeven onder punt 5 van paragraaf 4.2 van ons beleid.

- 1.18 Pag. 16, punt 6: in een aantal woonmilieus worden geen vergunningen verleend. Dit is een ongeoorloofde categorische uitsluiting. Alternatief zou kunnen zijn dat hiervoor alleen vergunning wordt verleend als de mast maximaal 2 meter van de gevel wordt geplaatst en als de vakwerkconstructie slechts wordt toegestaan als de nokhoogte van de woning met niet meer dan 5 meter wordt overschreden (een dergelijke constructie is immers ook vergunningvrij toegestaan);

Reactie:

Zie onze reactie onder punt 1.5. De verbetersuggestie nemen wij niet over. Voor omwonenden maakt het wel degelijk uit of een antenne op het dak wordt geplaatst of in de achtertuin. Een antenne-installatie in de tuin veroorzaakt veel meer visuele hinder voor direct omwonenden, omdat een dergelijke antenne-installatie veel meer in het zicht staat dan een antenne op het dak.

- 1.19 Pag. 16, punt 7 toevoegen gevallen met positief welstandsadvies, het ontbreken van zwaarwegende welstandsbezwaren en/of bij verklaringen van geen bezwaar van omwonenden.

Reactie:

Deze suggestie nemen wij niet over. Om te kunnen afwijken van het beleid moet er juist sprake zijn van feiten en/of omstandigheden waarmee wij bij het opstellen van ons beleid geen rekening hadden kunnen houden. Door ze te benoemen voeg je extra beleidsregels toe, hetgeen wij niet wenselijk achten.

Indieners Zienswijze 2 (standaardzienswijze):

G. Tax, Nijmegen
G. J. Veneberg, Vriezenveen
G. v. d. Berg, Enschede
E. Cramer, Enschede
Günter Timmerman, Enschede
Oliver Keesen, Enschede
J.J.M. van Laarschot, Enschede
W. Drenten, Hengelo
J.C. Enkelaar, Enschede
J.A.W. Koelman, Enschede
G.A.W. Hoog Antink, Hengelo
G.J. Hegeman, Geesteren
L. Palte, Soest
J. Menkehorst, Enschede
S.R.W. Veenhoven, Goor
H. vd. Honing, Leens
F.C.M. Hilbrink, Borne
Wim Penders, Geulle
G.J. Klijnsma, Enschede
Roy Oude Elferink, Denekamp
Gerard Leemkuil, Hengelo
J.B. Boonstra, Enschede
J.G. Stadman, Beesten, Duitsland
H.H.M Subelack, Enschede
R. Tabak, Harkstede
E.C. van Wette, Enschede
A. van de Maat, Rijssen
F.S.H. Lucassen, Almelo
R.C.M. Hoffmann, Haaksbergen
J. Spiering, Enschede
H.G. Paardekooper, Tilburg

H.H. Valk, Enschede
H. Dijkstra, Enschede
A.L.W. Buurlage, Hengelo
M. Bos, Enschede
Ed Pijp, Beitar Ilit
W.G.M. Braamhaar, Hengelo
T. ter Haar, Enschede
M. Meijer, Enschede
R. Olthof, Enschede
G.B. Germers, Enschede
J. de Boer & F.H. de Boer, Enschede
M. Geels, Enschede
S. Stadman, Enschede
J. Beukinga, Enschede

Samenvatting zienswijze 1 (standaardzienswijze):

2.1 Volgens deze zienswijze zal door het beleid vrijwel elke aanvraag voor een antennedragers op voorhand worden geweigerd, waardoor het zendamateurs onmogelijk wordt gemaakt hun hobby te beoefenen (behalve wanneer zij op een industrieterrein wonen of in een villawijk waar de huizen ver uit elkaar staan).

Reactie:

Wij delen uw mening over de inhoud van ons beleid niet. Vergunningvrije antenne installaties blijven gewoon mogelijk. Vergunningplichtige antenne-installaties blijven in delen van de stad mogelijk.

2.2 het conceptbeleid is strijdig met Nederlands en Europees Recht;

Reactie:

Wij delen uw mening niet.

2.3 diensten van radiozendamateurs worden ook gebruikt voor noodcommunicatie;

Reactie:

Wij zullen in hoofdstuk 1.1 van het beleid de volgende zin toevoegen: "*Soms worden de diensten van radiozendamateurs ook gebruikt voor noodcommunicatie.*"

2.4 het begrip antenne-installatie zoals beschreven in het beleid heeft betrekking op GSM/UMTS masten en niet op radiozendamateurs;

Reactie:

Het begrip antenne-installatie hebben wij overgenomen uit artikel 1 bijlage II van het Besluit Omgevingsrecht (Bor). De wetgever maakt geen onderscheid tussen antenne-installaties voor mobiele telecommunicatie en antenne-installaties voor zendamateurs. Om aansluiting te houden bij de wetgeving zullen wij dit ook niet doen.

2.5 het beleid komt erop neer dat veelal vergunningen zullen worden geweigerd en dat de radiozendamateur daarmee het recht op vrije meningsuiting wordt ontnomen of sterk beperkt; het plaatsen van een vergunningvrije antenne biedt onvoldoende alternatieven;

Reactie:

Wij delen uw uitleg van ons beleid niet. U geeft aan dat het vergunningvrij plaatsen van een antenne in de praktijk geen alternatief blijkt te zijn. Naar onze mening dient dit van geval tot geval beoordeeld te worden en is dit niet in zijn algemeenheid te zeggen. U onderbouwt niet hoe u tot deze conclusie komt. Wij kunnen hierop dan ook niet reageren.

2.6 de hoogte van de antenne-installaties wordt beperkt tot 15 meter, terwijl voor lichte vergunningen een hoogte van maximaal 40 meter is toegestaan; een hoogte van

15 meter is vaak niet toereikend (18 meter hoogte zou in veel gevallen wel volstaan);

Reactie:

U doelt op artikel 4 bijlage II van het Bor, waarin wordt aangegeven dat het mogelijk is met een omgevingsvergunning af te wijken van een bestemmingsplan voor een antenne-installatie van maximaal 40 meter hoogte. Deze afwijkingmogelijkheid is bedoeld voor alle soorten antenne-installaties, dus voor onder andere mobiele telecommunicatie, C2000 en zendamateurs. Naast het feit dat voor elke afwijking van het bestemmingsplan nog een belangenafweging plaats moet vinden, waarbij de hoogte van de antenne-installatie uiteraard meespeelt, is voor mobiele telecommunicatie of C2000 een hogere installatie vereist dan voor installaties van zendamateurs. Wij zien dan ook niet in waarom wij bij ons beleid aan zouden moeten sluiten bij artikel 4 bijlage II Bor en een hoogte moeten toestaan van 40 meter. U geeft aan dat een hoogte van 18 meter in veel gevallen zou volstaan. U onderbouwt echter niet waarom een hoogte van 15 meter in de meeste gevallen niet voldoende is en 18 meter wel. Uit onderzoek blijkt dat voor VHF, UHF en SHF antennes het verschil in bereik tussen een installatie van 15 meter en een installatie van 18 meter slechts enkele kilometers bedraagt.

Gezien dit geringe verschil in bereik, houden wij de maximale hoogte op 15 meter. Zie hiervoor ook hoofdstuk 2 (techniek) in het beleid.

2.7 in hoofdstuk 2.2. wordt vermeld dat voor een goed bereik de antenneafmeting ongeveer de helft van de golflengte dient te zijn: niet vermeld wordt, dat de antenne daarnaast minimaal een halve golflengte boven het aardvlak dient te worden geplaatst;

Reactie:

In hoofdstuk 2.2 wordt gesproken over de afmetingen van de antenne; de hoogte komt aan de orde in hoofdstuk 2.3 van ons beleid. Voor de perfecte oplossing geldt dat een antenne meer dan een halve golflengte boven het aardoppervlak dient uit te steken. In de praktijk is een minder grote hoogte echter voldoende voor goede zendprestaties. Voor ontvangst mag de hoogte zelfs beduidend lager zijn, omdat dan de storingen uit de omgeving bepalend zijn voor de prestaties. Een hoge ontvangstantenne zal dan zelfs meer storingen kunnen oppikken uit de omgeving. Uit technisch onderzoek blijkt dat over het algemeen voor zenden een hoogte van 0,16 maal de golflengte een nauwelijks meetbare vermindering van prestaties levert ten opzichte van een antenne met een hoogte van een halve golflengte. Het antennebureau geeft aan dat in het algemeen een hoogte van ca. 0,25 maal de golflengte voldoende is.

2.8 in hoofdstuk 2.3 wordt aangegeven dat "antennes die 5 meter boven het dak uitsteken over het algemeen een redelijk goed bereik hebben". Dit is niet juist: de antenne dient (voor HF) meer dan een halve golflengte boven het aardvlak uit te steken. Voor VHF en UHF is zelfs een zichtverbinding nodig;

Reactie:

Zie onze reactie onder 2.7. Uit technisch onderzoek blijkt dat voor VHF, UHF en SHF geldt dat met een antenne-installatie van 15 meter een afstand van 31,5 kilometer overbrugd kan worden. Een antenne installatie van 18 meter hoog heeft een bereik van 34,5 kilometer (slechts enkele kilometers meer). Het beleid op dit punt is verduidelijkt in Hoofdstuk 2 (Techniek).

2.9 een belemmering van zicht is geen reden om Artikel 10 EVRM lid 2 toe te passen: gerechtelijke uitspraken geven aan dat hooguit gevaar een reden mag zijn om de vrijheid van meningsuiting te beperken;

Reactie:

Wij zijn het met bovenstaande niet eens. U noemt helaas geen vindplaatsen van de aangehaalde jurisprudentie, zodat wij er niet op kunnen reageren. Wel willen wij u wijzen op jurisprudentie die aangeeft dat een belemmering van zicht, verminderd woongenot of

welstandsaspecten wel degelijk een beperking van de vrijheid van meningsuiting rechtvaardigen:

- Rechtbank Almelo 11/1291 BSTPL (5 december 2012)
- Raad van State 201111034/1/A1 (12 september 2012)
- Raad van State 201111758/1/a1 (4 juli 2012)
- Rechtbank Almelo 11/631 WW44 AQ1A (18 januari 2012)
- Raad van State 201008144/1/H1 (16 maart 2011)
- Raad van State 200900576/1/H1 (26 augustus 2009)
- Raad van State 200702411/1 (21 november 2007)
- Raad van State 200505829/1 (19 april 2006)
- Raad van State 200200561/1 (4 december 2002).

2.10 de oorzaak van storing is vaak gelegen in een onvoldoende ontstoord zijn van elektronische apparatuur;

Reactie:

Wij nemen deze opmerking voor kennisgeving aan.

2.11 in hoofdstuk 3.5 wordt vermeld "het oprichten van een antenne-installatie is bouwen in de zin van de WABO . Dit betekent dat hiervoor een omgevingsvergunning nodig is". Dit geldt voor GSM/UMTS antennes en niet voor amateurgebruik;

Reactie:

Hoofdstuk 3.5 ziet op antenne-installaties voor zendamateurs en niet voor GSM/UMTS. Wij hebben hierbij ook aangegeven dat voor vergunningvrije installaties geen omgevingsvergunning nodig is. De voorschriften die bepalen wanneer voor antenne-installaties voor zendamateurs geen omgevingsvergunning vereist is, staan tevens vermeld in hoofdstuk 3.5. Uw opmerking kunnen wij dan ook niet volgen.

2.12 hoofdstuk 3.5 vermeldt dat een antenne-installatie bestaat uit een antenne, een antennedragers, de bedrading en de al dan niet in één of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met daarbij horende bevestigingsconstructie. Dit geldt voor GSM/UMTS masten en niet voor amateurgebruik. Voor amateurgebruik maakt alleen de antennedragers deel uit van de aanvraag en niet de antennes, techniekkasten en bekabeling;

Reactie:

Zie onze reactie op punt 2.4 van deze zienswijze. Daarnaast zouden wij willen opmerken dat antennes niet vergunningvrij geplaatst mogen worden in antenne-installaties indien de top van de antenne hoger is dan 5 meter. De antennes moeten ook deel uitmaken van een aanvraag om een omgevingsvergunning.

2.13 in hoofdstuk 3.5 wordt vermeld "als voorwaarde geldt dat de antenne-installatie niet ernstig in strijd mag zijn met redelijke eisen van welstand (dus geen welstandsexces)". Als een antenne voldoet aan artikel 2 lid 17 van het Bor, dan is de antenne-installatie vergunningvrij en kan geen sprake zijn van welstandstoetsing of welstandsexces;

Reactie:

Aangegeven wordt dat de gemeente geen excessenregeling mag toepassen op vergunningvrije antenne-installaties. Dit standpunt is onjuist. Een recente relevante uitspraak is de uitspraak van de Raad van State inzake Overbetuwe (201008144/1/H1) waarin is uitgesproken:

"Het college heeft het plaatsen van een antenne-installatie als een welstandsexces kunnen aanmerken. De beperking komt tegemoet aan een dringende maatschappelijke behoefte en staat in redelijke verhouding tot het ermee nagestreefde doel. Daarbij is relevant dat de beperking niet op de inhoud van de uitingen ziet, maar enkel op de concrete vorm en omvang van de antenne-installatie. Dat het handhavend optreden feitelijk tot gevolg heeft dat de hobby op de huidige plek niet kan worden uitgeoefend, maakt dit niet anders."

2.14 in hoofdstuk 3.7 wordt vermeld "na overleg met omwonenden". Dit is niet wettelijk vereist en kan dus niet als voorwaarde worden opgenomen;

Reactie:

Paragraaf 3.7 gaat over de huidige werkwijze en is uitsluitend informatief bedoeld. Wij adviseren burgers die (vergunningvrije) bouwwerken willen plaatsen om omwonenden te informeren. Om deze reden is deze tekst in paragraaf 3.7 terechtgekomen. Wij verplichten aanvragers niet om in overleg te treden met omwonenden. Hierin heeft u gelijk. Wij zullen dit gedeelte van de tekst in ons beleid aanpassen.

2.15 vermeld wordt dat de gemeente, als een antenne niet in het bestemmingsplan past, alleen ontheffing verleent als de zendamateur een licentie heeft, de antenne-installatie niet hoger is dan 15 meter en als de welstandscommissie positief heeft geadviseerd. In de sneltoetscriteria (welstand) is aangegeven dat een antenne niet boven het dak mag uitsteken. Deze combinatie leidt er toe dat nooit een vergunning zal worden afgegeven. Daarmee wordt een fundamenteel recht (art 10 EVRM) genegeerd;

Reactie:

Paragraaf 3.7 beschrijft de huidige werkwijze en is uitsluitend informatief bedoeld. Toch willen wij reageren op uw stelling. In de welstandsnota staat aangegeven dat wanneer een bouwplan niet voldoet aan de sneltoetscriteria, het bouwplan door de welstandscommissie getoetst wordt aan de specifiek voor het welstandsgebied geldende criteria. De omstandigheden en karakteristieke elementen van het welstandsgebied bepalen dan vervolgens of een antenne-installatie aanvaardbaar is. Uw stelling dat een vergunning voor een antenne-installatie nimmer zal worden afgegeven is daarom incorrect.

2.16 in hoofdstuk 4.2 wordt vermeld "in alle andere situaties vinden we een antenne-installatie onevenredig bezwarend voor omwonenden". De stelling "onevenredig bezwarend" wordt hier ten onrechte gehanteerd: onevenredig bezwarend betekent dat er direct gevaar voor omwonenden zou kunnen ontstaan, maar dat wordt hier niet bedoeld. Het beperken van het vrije uitzicht mag niet als onevenredig bezwarend (art 10 lid 2 EVRM) worden aangemerkt;

Reactie:

Zie onze reactie op punt 2.9.

2.17 in hoofdstuk 4.2 staat "de antenne-installatie moet nodig zijn voor uitoefening van het in artikel 10 EVRM gewaarborgde recht" en "de aanvrager van een antenne-installatie krijgt alleen een vergunning als hij/zij beschikt over een Amateur Station Licence": dit ontnemt de luisteramateur het recht om een antenne-installatie te plaatsen (en beperkt hem/haar in het recht omschreven in artikel 10, lid 1 EVRM);

Reactie:

Wij zullen de laatste regel van punt 3, paragraaf 4.2 weglaten en vervangen door:
Bovenstaande beleidsregel geldt niet voor een luisteramateur die lid is van de VERON of VRZA en bekend staat als luisteraar op de amateurbanden.

2.18 Beleidsregel 2 geeft aan "het is mogelijk om meerdere antennes per antennedragers te plaatsen, dit maakt experimenteren met verschillende antennes mogelijk". Het wijzigen van antennes zou echter de verleende vergunning ongeldig maken, omdat wordt afgeweken van de in de vergunning aangevraagde situatie. Dit is de reden waarom alleen voor de antennedragers een vergunning dient te worden aangevraagd en niet voor de antenne plus de antennedragers.

Reactie:

Alle antennes (hoger dan 5 meter) die een zendamateur wil gebruiken zullen inderdaad vergund moeten worden. Deze antennes dienen dus zichtbaar te zijn op een bouwtekening, zodat ze beoordeeld kunnen worden op bestemmingsplan- en welstandsaspecten.

2.19 Beleidsregels 4, 5 en 6 geven aan in welke gebieden vrijstaande antenne-installaties tot 15 meter worden toegestaan. Hiermee geeft u aan dat een zendamateur die gebruik wil maken van zijn recht op vrije meningsuiting, dient te verhuizen naar deze gebieden. Daarmee ontnemt u de zendamateur het recht op vrije vestiging en handelt u in strijd met artikel 8 EVRM; bovendien wordt hier de draadantenne genegeerd.

Reactie:

Een zendamateur kan met dit beleid in diverse gebieden van Enschede met vergunning antenne-installaties plaatsen. Daar waar dit op grond van ons beleid niet gewenst is, zou de zendamateur vergunningvrij een antenne-installatie kunnen plaatsen, zodat gebruik gemaakt kan worden van het recht op vrijheid van meningsuiting. Het zou kunnen zijn dat in dat geval het zend- en ontvangstvermogen van de aanvrager beperkter is. Wanneer een zendamateur er voor kiest om te verhuizen om zijn/haar hobby zo optimaal mogelijk uit te kunnen voeren, dan is dat zijn/haar keuze. Wij zien niet in waarom dit strijdigheid oplevert met het recht op vrije vestiging.

Draadantennes zijn toegestaan zolang ze vergunningvrij zijn. Voor het spannen van draadantennes mogen echter geen masten hoger dan 5 meter worden geplaatst: deze masten zijn nl. vergunningplichtig en vallen onder het beleid.

2.20 De indeling in woonmilieus is in strijd met de AWB (art 3.2 en 3.4): bij elke vergunningaanvraag dienen de specifieke omstandigheden van het concrete geval te worden meegenomen;

Reactie:

Om duidelijkheid en rechtszekerheid voor een ieder te bieden hebben wij dit beleid opgesteld. Hiervoor hebben wij Enschede ingedeeld in deelgebieden en per deelgebied gekeken wat hiervan gemiddeld genomen de stedenbouwkundige inrichting is. Vervolgens hebben wij afgewogen of een antenne-installatie van 15 meter hoog voor omwonenden nog acceptabel is of niet. Uiteraard kan het zo zijn dat er een specifieke aanvraag binnenkomt waarbij feiten en/of omstandigheden spelen waarmee we bij het opstellen van het beleid geen rekening hebben kunnen houden. In dat geval kunnen wij gemotiveerd afwijken van ons beleid. Een aanvrager kan ook gemotiveerd een beroep op afwijking doen. U geeft aan dat er steeds van geval tot geval een afweging moet worden gemaakt en dit zal ook gebeuren. Het beleid is onze leidraad en afwijken is, mits goed gemotiveerd, mogelijk.

2.21 De indeling in woonmilieus is in strijd met art. 10 EVRM: het recht op vrijheid van meningsuiting (en dus het plaatsen van een antenne-installatie) geldt overal en niet alleen in bepaalde gebieden. U kunt het recht op vrije meningsuiting alleen inperken als u de specifieke omstandigheden in ogenschouw neemt;

Reactie:

Dit beleid is bedoeld om duidelijkheid te verschaffen over waar in Enschede antenne-installaties in principe zijn toegestaan. Dit om de rechtszekerheid voor (toekomstige) aanvragers en omwonenden te vergroten. Een inmenging in het recht als bedoeld in artikel 10 EVRM moet noodzakelijk zijn in een democratische samenleving in het belang van de in artikel 10 lid 2 EVRM neergelegde doelen.

Eén van die doelen is de bescherming van rechten van anderen. Met dit beleid hebben wij geprobeerd een objectieve belangenafweging te maken tussen het zend- en ontvangstbelang van zendamateurs en het belang van een goed woon- en leefklimaat voor omwonenden. Dit hebben wij gedaan door onderscheid te maken in deelgebieden van Enschede. Bij het opstellen van het beleid hebben wij geprobeerd om met zoveel mogelijk situaties en omstandigheden rekening te houden. Wanneer een aanvraag om omgevingsvergunning wordt ingediend waarbij er sprake is van feiten en/of omstandigheden waar wij bij het opstellen van ons beleid geen rekening mee hebben kunnen houden, dan is er uiteraard de mogelijkheid om van ons beleid af te wijken. Wij zien dan ook niet in waarom dit beleid en de indeling in woonmilieus in strijd is met artikel 10 lid 1, EVRM.

Het beleid is nu juist gemaakt om een belangenafweging te maken tussen enerzijds het belang van de zendamateur met artikel 10 lid 1 EVRM en anderzijds de belangen van

omwonenden. Een dergelijke belangenafweging is mogelijk op grond van artikel 10 lid 2, EVRM. Dat het recht op vrijheid van meningsuiting beperkt kan worden door een belangenafweging waarbij overwogen is dat de antenne-installatie onevenredig bezwarend is voor omwonenden, blijkt onder andere uit de volgende uitspraken:

- Rechtbank Almelo 11/1291 BSTPL (5 december 2012)
- Raad van State 201111034/1/A1 (12 september 2012)
- Raad van State 201111758/1/a1 (4 juli 2012)
- Rechtbank Almelo 11/631 WW44 AQ1A (18 januari 2012)
- Raad van State 201008144/1/H1 (16 maart 2011)
- Raad van State 200900576/1/H1 (26 augustus 2009)
- Raad van State 200702411/1 (21 november 2007)
- Raad van State 200505829/1 (19 april 2006)
- Raad van State 200200561/1 (4 december 2002).

2.22 In hoofdstuk 4.4 gaat u er diverse malen van uit dat de aanvraag geldt voor de antennedragers plus de antenne. Dit is niet juist: de aanvraag is alleen voor de antennedragers;

Reactie:

In het Besluit omgevingsrecht (Bor) wordt aangegeven voor welke bouwwerken geen omgevingsvergunning vereist is. Het Bor geeft in artikel 1 van bijlage II een definitie van de begrippen antennedragers en antenne-installatie.

“Een antennedragers is een antennemast of andere constructie bedoeld voor het bevestigen van een antenne”.

“Een antenne-installatie is een installatie bestaande uit een antenne, een antennedragers, de bedrading en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.”

Vervolgens staat in artikel 17 van bijlage II Bor dat een antenne-installatie voor bijvoorbeeld zendamateurs vergunningvrij is, mits deze achter de voorgevelrooilijn geplaatst is en de antenne met antennedragers gemeten vanaf de voet, of indien deze bevestigd is aan de gevel, gemeten vanaf het punt waarop de antenne, met antennedragers, het dakvlak kruist, niet hoger is dan 5 meter.

Er kan daarom geen misverstand over bestaan dat de antenne alleen vergunningvrij is wanneer aan bovengenoemde eisen voldaan wordt. Wanneer de antenne dus hoger is dan de hierboven gestelde 5 meter, is de antenne (inclusief de rest van de installatie) vergunningplichtig.

In artikel 15 (Bor), dat gaat over antenne-installaties ten behoeve van mobiele telecommunicatie, staat expliciet vermeld dat antennes geplaatst in vergunningplichtige antenne-installaties onder bepaalde voorwaarden vergunningvrij zijn. Wanneer de wetgever dit ook voor andere antenne-installaties dan die voor mobiele telecommunicatie mogelijk had willen maken, was dit wel bij artikel 17 vermeld.

Bovenstaande wordt tevens bevestigd in een uitspraak van de Raad van State met betrekking tot een antennemast in Enschede (201201240/2/A1). Hierin is het volgende uitgesproken: *“...heeft de rechtbank... terecht geen grond gevonden voor het oordeel dat de aan de antennemast te plaatsen antennes bouwvergunningvrij zijn ingevolge het Besluit bouwvergunningvrij en licht bouwvergunningplichtige bouwwerken...”*

2.23 In hoofdstuk 4.4 wordt vermeld “dat de totale hoogte van 15 meter meestal voldoende is voor een goed bereik”. Dit is onjuist;

Reactie:

Wij delen uw mening niet.

Uit onderzoek blijkt dat antenne-installaties van 15 meter in het algemeen een redelijk bereik hebben.

Zie verder hoofdstuk 2 van ons beleid.

2.24 In dit hoofdstuk geeft u aan dat antenne-installaties hoger dan 15 meter “niet passend zijn in een woonwijk”. Zichtbelemmering mag echter geen reden zijn om artikel 10 EVRM lid 2 toe te passen;

Reactie:

Zie onze reactie op punt 2.9. In jurisprudentie is uitgesproken dat het gerechtvaardigd is het zend- en ontvangstvermogen van zendamateurs te beperken naar aanleiding van een belangenafweging met het belang van omwonenden.

2.25 De gevolgen van het restrictieve beleid kan invloed hebben op de twee radioamateurverenigingen in Nederland. Omdat er minder aanvragen zullen worden gehonoreerd, zal het aantal zendamateurs afnemen en daardoor ook het aantal leden van deze verenigingen. Hierdoor wordt de vrijheid van vereniging geschaad (art 11 EVRM en art. 22 IVBPR).

Reactie:

Uw standpunt dat dit beleid er de oorzaak van is dat de vrijheid van vereniging wordt geschaad kunnen wij niet volgen. Wij verbieden in ons beleid geen enkele zendamateur om zich aan te sluiten bij een belangenvereniging voor zendamateurs.

Zienswijze 3 (mondeling)

Indiener:

Mevr. Weijma-Nijenhuis, 31 juli 2012

Samenvatting zienswijze:

- 3.1 De notitie is eenzijdig en lijkt te zijn opgesteld vanuit het perspectief van de zendamateurs;

Reactie:

Wij delen uw mening niet. In ons beleid hebben we geprobeerd om een afweging te maken tussen de belangen van de zendamateurs enerzijds en de belangen van omwonenden anderzijds. Zendamateurs hebben er o.a. belang bij dat hun antenne-installaties voldoende bereik hebben: daarom is in ons beleid een hoofdstuk over de techniek opgenomen. Omdat artikel 10 EVRM (vrijheid van meningsuiting) een rechtstreeks werkende bepaling is die wij moeten eerbiedigen, is dit artikel de basis van ons beleid. Een ieder heeft recht op vrijheid van meningsuiting, tenzij dit belangen van derden onevenredig schaadt. Middels dit beleid hebben wij getracht objectief in beeld te brengen wanneer wij van mening zijn dat belangen van derden worden geschaad.

- 3.2 Toestaan van meer zendantennes leidt tot nog meer gezondheidsklachten bij mensen die gevoelig zijn voor elektromagnetische straling;

Reactie:

De Nederlandse autoriteit op het gebied van straling is de Gezondheidsraad. In alle adviezen die van de gezondheidsraad zijn verschenen, geeft zij aan dat gezondheidseffecten op korte termijn van antennes niet zijn aangetoond. Over klachten door langdurige blootstelling geeft de Gezondheidsraad aan, dat deze niet te verwachten zijn.

Om gezondheidseffecten te voorkomen geldt dat de door de ICNIRP (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection) aanbevolen blootstellingslimieten niet mogen worden overschreden.

Tot nu toe heeft wetenschappelijk onderzoek niet bevestigd dat blootstelling aan elektromagnetische velden gezondheidsklachten veroorzaakt. Wel zijn er beperkte aanwijzingen gevonden dat er een samenhang is tussen de veronderstelling blootgesteld te worden en de ervaren klachten. De Wereldgezondheidsorganisatie geeft aan dat elektromagnetische overgevoeligheid officieel geen medische aandoening is. Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden heeft hierover een Kennisbericht opgesteld, met als doel de gezondheidsproblemen van elektrogevoeligen en de gevolgen daarvan te verduidelijken.

Meer informatie over dit onderwerp is te vinden op de website van het Kennisplatform Elektromagnetische Velden.

- 3.3 Waarom worden in het hele buitengebied antenne-installaties mogelijk gemaakt: daardoor wordt het voor mensen gevoelig voor elektromagnetische straling steeds moeilijker om een goede woonlocatie te vinden;

Reactie:

Zie onze reactie op punt 3.1. en 3.2.

- 3.4 Het zou beter zijn om locaties in het buitengebied aan te wijzen waar het is toegestaan om antenne-installatie op te richten en antenne-installaties binnen de rest van de gemeente te verbieden.

Reactie:

Deze oplossing is niet wenselijk, omdat zendamateurs graag van huis uit willen experimenteren.

Daarom nemen we deze opmerking voor kennisgeving aan.

Zienswijze 4

Indiener:

Eddy Cretier, 27 juli 2012

Samenvatting zienswijze:

De zienswijze geeft achtergrondinformatie over zendamateurs en de plaatsing van antennemasten.

Reactie:

De zienswijze is voor kennisgeving aangenomen.

Zienswijze 5

Indiener: O.C.S Spanjer, Reidmosk 2, 9101 ZC Dokkum

Samenvatting zienswijze:

- 5.1 Het concept antennebeleid is zeer restrictief: door toepassing wordt communicatie met zendamateurs in Enschede nagenoeg onmogelijk;

Reactie:

Naar onze mening zijn er in Enschede voor zendamateurs voldoende locaties om een vergunningplichtige antenne op te richten. Daarnaast bestaat er de mogelijkheid voor eenieder om vergunningvrij een antenne-installatie te plaatsen. Wij delen uw mening dan ook niet dat er nagenoeg geen communicatie met zendamateurs in Enschede mogelijk is.

- 5.2 In het kader van EVRM is een inmenging van overheidswege in beginsel niet toegestaan;

Reactie:

Een inmenging in het recht als bedoeld in artikel 10 EVRM moet noodzakelijk zijn in een democratische samenleving in het belang van de in artikel 10, lid 2 EVRM neergelegde doelen. Eén van die doelen is de bescherming van rechten van anderen. Met ons beleid hebben wij geprobeerd een objectieve belangenafweging te maken tussen het zend- en ontvangstbelang van zendamateurs en het belang van een goed woon- en leefklimaat voor omwonenden. U heeft het over een "inmenging van overheidswege" die niet zou zijn toegestaan. Een "inmenging" met als doel te verbieden is hier niet aan de orde. Als overheidsorgaan moeten wij een belangenafweging maken. Dit zou kunnen inhouden dat in bepaalde gebieden in principe geen antenne-installaties mogen worden geplaatst. Een dergelijke belangenafweging is mogelijk op grond van artikel 10, lid 2 EVRM. Dat het recht

op vrijheid van meningsuiting beperkt kan worden door een belangenafweging waarbij overwogen is dat de antenne-installatie onevenredig bezwarend is voor omwonenden, blijkt onder andere uit de volgende recente uitspraken:

- Rechtbank Almelo 11/1291 BSTPL (5 december 2012)
- Raad van State 201111034/1/A1 (12 september 2012)
- Raad van State 201111758/1/A1 (4 juli 2012)
- Rechtbank Almelo 11/631 WW4 AQ1A (18 januari 2012)
- Raad van State 201008144/1/H1 (16 maart 2011)
- Raad van State 200900576/1/H1 (26 augustus 2009)
- Raad van State 200702411/1 (21 november 2007)
- Raad van State 200505829/1 (19 april 2006)
- Raad van State 200200561/1 (4 december 2002)

5.3 Een verbod van antennemasten is strijdig met art. 19 van het internationaal verdrag voor burger en politieke rechten (geratificeerd in artikel 93 en 94, grondwet);

Reactie:

De vrijheid van meningsuiting op grond van artikel 19 van het internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten is voor Nederland onder andere verankerd in artikel 10 EVRM. Voor beantwoording van dit gedeelte van uw zienswijze zie onze reactie op punt 5.2.

5.4 Het Europees hof sprak eerder uit dat welstandsaspecten niet afdoende zijn om een fundamenteel recht, gewaarborgd binnen het EVRM, in te kunnen perken. Ook de rechtbank Amsterdam heeft geconstateerd dat welstandsaspecten geen grote rol konden hebben om het EVRM in te perken;

Reactie:

Om deze jurisprudentie te kunnen beoordelen is het noodzakelijk de feiten en achtergronden van deze specifieke zaken te kennen. Zonder deze achtergrondinformatie kunnen wij niet reageren op uw zienswijze. Dat welstandsaspecten wel degelijk kunnen leiden tot een beperking van de vrijheid van meningsuiting is inmiddels in diverse uitspraken van de Raad van State bevestigd: zie onze reactie op punt 5.2.

5.5 Het EVRM biedt geen mogelijkheid tot weigering: hooguit kan er onder reden van een overtuigende motivatie slechts een beperking worden opgelegd;

Reactie:

Gezien lid 2 van artikel 10 EVRM en de jurisprudentie van de Raad van State (genoemd in reactie op punt 5.2) delen wij uw mening niet.

5.6 Slechts als er sprake is van esthetische waarde van een gebied zoals bijvoorbeeld monumenten of beschermde stads- en dorpgezichten kan een beperking worden opgelegd.

Reactie:

Gezien lid 2 van artikel 10 EVRM en de jurisprudentie van de Raad van State delen wij uw mening niet.

